

Mahallenin gençlik sınavı

Akif Emre, 11 Ekim 2016

<http://www.yenisafak.com/yazarlar/akifemre/mahallenin-genclik-sinavi-2033416>

Muhafazakârından İslamcısına tüm renkleriyle dini hassasiyetleri, kaygıları öne çıkan bu toprakların dinamizmini besleyen bir kitle var. Bu kitle siyasi tercihlerde farklılaşsa hatta birbirine rakip yapılarda karşı karşıya gelseler bile ortak paydaları dini kaygıları oldu. Bu toprakların varoluş imkânını ancak İslam sayesinde mümkün olabildiğinin farkında olmak gibi ortak özellik.

Nihai hedefleri açısından, dini kaygıları olmak gibi ortak paydada buluşan İslami kesimin her zaman insan yetiştirmeye, İslami hayat tarzını önelemeye yönelik çalışmaları oldu. Bu çalışmaların niteliği, din anlayışlarının içeriği, yöntem sorunları, siyasi duruş, güç ilişkileri gibi farklılıklar ayrışma nedeni olsa da görünür planda iki kesim öne çıkacaktır. Bunlardan, Nurculuk kendi başına bir akım olarak dini yorum ve yöntemi ile ayrı bir yerde durdu. Siyasal bir kimlik olarak Milli Görüş çatısı altında toplanan geleneksel cemaatler, tarikatlar ve İslamcı yapılanmalar toplumsal ve siyasi söylemi ile öne çıkacaktır. Ve Kemalizmin sağ versiyonu olarak siyasete el koyan seçkin sağ muhafazakâr çizginin Demokrat ve Adalet Parti geleneğinden ayrışacaktır. Siyasal analiz boyutu bir yana Milli Görüş'ün İslamcılık anlayışı, muhtevada ne kadar muhafazakâr ne kadar sistem muhalifi olduğu bir yana müesses nizamın bu hareketten (en azından mensuplarından) hiç hoşlanmadığı aşikâr. Üstelik sitsem içi muhalefeti bile sancılı olacak ilk fırsatta ele geçirdiği iktidar ortaklıklarında bile hedefe konacaktı.

Tepede bunlar olurken her halükarda bir gençlik çalışması ve üniversitelerde belli bir tabanı olmuştur. İslamcılığın her şeyden önce gençler arasında ilgi odağı olması bile bu dinamizmi açıklayıcı bir olgudur.

Özellikle 12 Eylül İhtilali sonrası önemli bir kırılma yaşandı. Milli Görüş söylemi itibariyle yumuşatılırken aynı zamanda kitleselleşmeyi tercih eden politikalar izledi.. Buna zıt olarak İslami Hareketlerin gençlik ve entelektüel düzeyde en canlı dönemlerini yaşadığı da bir gerçek. Bu durumun hem geçmişten gelen birikimin dışı açılımı hem de dünyadaki İslami akımların yükselişe geçmesi ile ilintisi vardı.

İrtica, Müslümanlık denilince artık ilk akla gelen Milli Görüş hareketi içinde değerlendirilen tüm İslamcı oluşumlar popülaritesini korur, toplum nezdinde itibarını muhafaza ederken, bir hayli geride kalan Nurcu gruplar içinde de önemli kırılmalar yaşanacak, her ihtilal sonrası olduğu gibi 12 Eylülde de önemli operasyonlardan, ideolojik dizayndan geçecekti. Nitekim klasik Nurcu hareketinin içinden bir grup öne çıkarılacak, hem Nurculuğu hem de İslami kaygıları olan tüm çalışmaları rehin alacaktı. Bu gelişmenin devletin bilgisi ve de denetimi dışında olduğunu kimse iddia edemez.

Asıl dikkat çekici olan husus, öne çıkarılan bu grubun tabana sirayet eden çalışmaları sistematik biçimde sürdürüp resmi düzeyde alan açılırken ana akım İslami çalışmaların neredeyse sadece siyaset odaklı hale gelmiş olmasıdır. Var olan öğrenci, gençlik ve yeni nesil yetiştirme çalışmaları bu dönemlerde neredeyse iptal edilmiş görüntü veriyordu. Siyaseten mücadele edenler çocukları dâhil olmak üzere çevrelerine, gelecek nesillere dair çalışmalardan neredeyse el etek çekti.

Özellikle muhafazakâr demokrat iktidar dönemiyle birlikte başlayan ve hiç de alışıldık olmayan biçimde sosyolojik olarak Milli Görüş kökenlilerle resmi adıyla FETO'cü yapılanma arasında koalisyon gerçekleşecekti. Oysa siyaseten bu iki damar arasında kan uyuşmazlığının var olduğu göz önüne alındığında hayli şaşırtıcı bir durumdu. Durumun Siyasal analizi bir yana asıl dikkat çekmesi gereken nokta, bu ekibin özellikle gençlere, okullara yönelik çalışmaları ile öne çıkmaları damardan Milli Görüş'ten gelen tüm farklı renkleriyle diğer grupların okullarına, gençlere yönelik çalışmaları terk etmeleri gibi bir manzara ortaya çıktı. Siyasi faaliyetler, bürokrasi, ticaret her alanda gücü ele geçirme kavgası sürerken tebliğden taban çalışmasına kadar asli misyon tümünden terkedildi. Oysa bu damarın 70'li yıllardan beri bu alanda önemli bir birikimi, pratiği vardı.

İş hayatı, siyaset, yeni toplumsallaşma modelleri, hayat tarzlarının değişimi ile kendi çocukları ile bile ilgilenecek halleri yoktu. Gençler uyuşturucudan korunmuşsa, iyi bir okulu kazanma fırsatı veriliyorsa bu yetiyordu.

Kısaca siyasal alanda başlayan çatışmanın aslında çok derin bir zihniyet ve din anlayışından kaynaklandığı kimi uyarılara rağmen çok geç fark edilecektir. Özellikle 15 Temmuz darbe girişimi sonrası fark ettikleri şey, ayrımın sadece siyasal bir mücadeleden ibaret olmadığı, sanılanın aksine silahlı bir terör yapılanmasını içerdiğinin anlaşılması her anlamda dehşet vericiydi.

Gelinen noktada durum şudur: Bunca siyasi, hukuki ve polisiye müdahalelerden sonra boşalan sahada gençlerle kim ilgilenecek ve en önemlisi nasıl ilgilenecek? Efsunlanmış bir ezoterik söyleme dayalı kült yapılanma üzerinden gençleri işleyen, yönlendiren yapının yerine bilinç uyanışı gerçekleştirecek yeterli hazırlık, söylem, entelektüel birikim var mı? Şu tespit hiç de abartılı olmasa gerek: AK Parti iktidarının en başarısız olduğu alan eğitim konusudur. Ders müfredat ve programlarının içeriği bir tarafa her yıl yapılan değişikliklere bakmak durumun iç açıcı olmayışını anlamaya yeter...

Muhafazakâr mahalle asıl imtihanı şimdi hatırlıyor: Gençlerle ve eğitimle... Geç fark edilmiş/hatırlanmış bir sorumluluk sınavıdır bu,

Evler, yurtlar, beslenme maddi imkân anlamında iyileşme yapılmış olabilir. En önemli soru nasıl bir insan tipi yetiştirileceği ve hangi yöntem ve birikimle? İhmal edilmiş, kültür, sanat, fikir alanındaki eksikliğin siparişle doldurulamayacağını, yurt dışında herhangi bir üniversiteden diploma almakla çözülemeyeceğini umarım fark ediyorlardır. Son on beş yılda muhafazakâr camiada iz yarınlara bırakacak, anlamlı bir cümlesi olan kaç yeni kalem yetişmiştir mesela? Bu soruya verilecek cevap, mahallenin gençlik profili ve meselenin boyutu hakkında yeterince fikir verebilir.